

POST-HLO CURSUS LABORATORIUMDIAGNOSTIEK PARASITOLOGIE

CURSUSPROGRAMMA
2, 3, 4, 11, 12 en 13 november 2009

Cursusgegevens
Dagprogramma's
Praktijkopdrachten

Hogeschool Leiden
Centrum Bioscience en Diagnostiek
Zernikedreef 11
2333 CK Leiden (071-5188743)

Leids Universitair Medisch Centrum
Laboratorium voor Parasitologie
Gebouw 1, P4-37
Albinusdreef 2
2333 AA Leiden (071-5265062)

CURSUSGEGEVENS

Inleiding

Nog steeds is er een stijging waar te nemen van het aantal parasitaire importinfecties ten gevolge van onder andere een toename van de mobiliteit van de Nederlanders naar tropische gebieden.

Endemische parasitaire infecties zijn van belang door het optreden van opportunistische infecties bij patiënten met een verlaagde afweer.

Dit maakt het noodzakelijk dat men op de diagnostische laboratoria over voldoende kennis en vaardigheden beschikt om parasitaire infectieziekten goed te diagnostiseren. Recente moleculaire ontwikkelingen zullen tijdens de cursus behandeld worden.

Doel van de cursus

Het doel van de cursus is het verkrijgen van kennis en vaardigheden in het opsporen en herkennen van endemische parasitaire infecties en de meest voorkomende importinfecties. Hierbij zullen verschillende onderzoekstechnieken zowel theoretisch als praktisch aan bod komen.

Doelgroep

De cursus is primair bestemd voor laboratoriummedewerkers en analisten die zich regelmatig met de diagnostiek van parasitaire infecties bezig houden en hun vakkennis op dit gebied willen uitbreiden en/of opfrissen.

Cursusorganisatie

De cursus wordt georganiseerd door de Hogeschool Leiden, afdeling Hoger Laboratorium Onderwijs.

Cursusuitvoering

De cursus wordt uitgevoerd door de Hogeschool Leiden, afdeling Hoger Laboratorium Onderwijs, in samenwerking met het Leids Universitair Medisch Centrum, Laboratorium voor Parasitologie.

Docenten

Leids Universitair Medisch Centrum:
Laboratorium voor Parasitologie:

- Dr L. van Lieshout
- Dr. J.J. Verweij
- Dhr. E.A.T. Brienen

- Afdeling Infectieziekten:
- Dr L. Visser, internist

Hogeschool Leiden
Hoger Laboratorium Onderwijs:
- Drs C.E. van Goor

Getuigschrift

Na afloop van de cursus wordt een bewijs van deelname van de Hogeschool uitgereikt.
Tevens ontvangt u een certificaat van de Nederlandse Vereniging van Parasitologie

Cursusboek

Tijdens de cursus wordt gebruik gemaakt van het volgende boek:
A.M. Polderman
Medische parasitologie
Syntax Media, Arnhem
Heron reeks, 4e druk 2005. ISBN:90-77423-14-1

Dit boek dient aangeschaft te worden.

Aangeraden wordt de stof van tevoren door te nemen.

Benodigheden

- Laboratoriumjas
- Tekenbenodigheden.

Cursusplaats

Hogeschool Leiden, Hoger Laboratorium Onderwijs
Zernikedreef 11, 2333 CK Leiden
Tijdens de cursus bent u bereikbaar onder tel. nummer: 071 - 5 188 743
faxnummer: 071 - 5 188 415

Curstijden

Dagelijks van 9:00 tot 17:00 uur

Lunch

De lunch zal worden gebruikt in het gebouw van de Hogeschool.

Verblijfsaccomodaties

Informatie omtrent hotels en pensions kan worden verstrekt door de V.V.V., Stationsweg 2D, 2312 AV Leiden (tel. 0900-2222333)

2009

DAGPROGRAMMA

Maandag 2 november: **Intestinale Darmprotozoa**

Voorstudie: cursusboek: Hoofdstuk 4

Practicum in B334; theorie in B221

Dagprogramma

09:00 – 09:20	Registratie en koffie	Annelies van Goor
09:20 – 09:30	Kennismaking en welkom	
09:30 – 10:00	Diagnostiek Amoeben	Jaco Verweij
10:00 – 10:30	Kliniek Amoeben	Leo Visser
10:30 – 10:45	Koffiepauze	
10:45 – 11:30	Darmprotozoa Inleiding practicum	Eric Brien
11:30 – 12:45	Practicum	
12:45 – 13:45	Lunchpauze	
13:45 – 14:30	Infecties met <i>Cryptosporidium</i> , <i>Isospora belli</i> , <i>Cyclospora</i> en <i>Microsporidium</i>	Annelies van Goor
14:30 – 15:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Zelf ZN kleuren • Demonstratie Optisch wit • Demonstratie autofluorescentie	
15:30 – 15:45	Theepauze	
15:45 – 16:45	Vervolg practicum	
16:45 – 17:00	Nabespreking van bevindingen en verloop van de dag	

Dinsdag 3 november: **Nematoda, Cestoda, Trematoda**

Voorstudie: Cursusboek:
  Hoofdstuk 7 (7-1, 7-3, 7-4, 7-7, 7-8)
  Hoofdstuk 6
  Hoofdstuk 5

Practicum in B334, theorie in B221

Dagprogramma

09:00 – 09:30	Nematoda Inleiding en praktische aspecten	Annelies van Goor
09:30 – 10:00	Practicum	
10:00 – 10:15	Koffiepauze	
10:15 – 10:45	<i>Strongyloides</i> Pathogenese en diagnose	Lisette van Lieshout
10:45 – 11:15	Practicum	
11:15 – 12:00	Trematoda en Cestoda Inleiding en praktische aspecten	Annelies van Goor
12:00 – 12:30	Practicum	
12:30 – 13:30	Lunchpauze	
13:30 – 14:00	<i>Echinococcus</i> Inleiding en praktische aspecten	Annelies van Goor
14:00 – 15:15	Practicum	
15:15 – 15:30	Theepauze	
15:30 – 16:00	<i>Schistosoma</i> (sero)diagnostiek:	Lisette van Lieshout
16:00 – 16:45	Practicum	
16:45 – 17:00	Nabespreking van bevindingen en verloop van de dag	

Woensdag 4 november: **Technieken Feces**

Voorstudie:

Cursusboek:

Hoofdstuk 8

Hoofdstuk 10

Practicum in B334, theorie in B221

Dagprogramma

09:00 – 09:50	Fecesdiagnostiek en concentratiemethoden Artefacten	Eric Brienen
09:50 – 10:05	Koffiepauze	
10:05 – 12:15	Practicum fecesdiagnostiek • Concentratiemethoden met demonstraties	
12:15 – 12:30	Nabespreking resultaten concentraties	
12:30 – 13:30	Lunchpauze	
13:30 – 14:30	Fixatie en kleuring feces Eerste algemene kennismaking :	Lisette van Lieshout/ Eric Brienen
14:30 – 15:15	Practicum gefixeerde en gekleurde preparaten	
15:15 – 15:30	Theepauze	
15:30 – 16:45	Casus technieken feces, eerste drie dagen	
16:45 – 17:00	Video artefacten Nabespreking van bevindingen en verloop van de dag	

Woensdag 11 november: **Bloed en weefselparasieten en Malaria**

Voorstudie:

Cursusboek:

Hoofdstuk 3-2 en 3-3

Hoofdstuk 2

Practicum in B334, theorie in B122

Dagprogramma

09:00 – 09:30	Leishmaniasis en Afrikaanse trypanosomiasis	Jaco Verweij
09:30 – 10:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • <i>Leishmania</i> • <i>Trypanosoma</i>	
10:30 – 10:45	Koffiepauze	
10:45 – 11:30	Algemene inleiding malaria <i>Plasmodium falciparum</i> en <i>Plasmodium vivax</i>	Lisette van Lieshout
11:30 – 12:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Maken en kleuren uitstrijk- en dikke druppel preparaat • <i>Plasmodium falciparum</i> • <i>Plasmodium vivax</i>	
12:30 – 13:30	Lunchpauze	
13:30 – 14:00	Algemene inleiding <i>Plasmodium ovale</i> en <i>P. malariae</i>	Lisette van Lieshout
14:00 – 14:45	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • <i>Plasmodium ovale</i> • <i>Plasmodium malariae</i>	
14:45 – 15:00	Tellen van de parasitemie	Lisette van Lieshout
15:00 – 15:15	Theepauze	
15:15 – 16:00	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Tellen in de praktijk • Malaria klassikale casus	
16:00 – 16:45	Recente ontwikkelingen in de malariadiagnostiek	Jaco Verweij
16:45 – 17:00	Nabespreking van bevindingen en verloop van de dag	

Donderdag 12 november: **Malaria en weefselparasieten**

Voorstudie: Cursusboek
                                      Hoofdstuk 2
                                      Hoofdstuk 3-4 en 3-7

Practicum in B334, theorie in B122

Dagprogramma

09:00 – 10:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Individuele casus	
10:30 – 10:45	Koffiepauze	
10:45 – 11:30	De kliniek van malaria	Leo Visser
11:30 – 12:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Malaria klassikale casus	
12:30 – 13:30	Lunchpauze	
13:30 – 14:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Malaria klassikale casus • Individuele casus	
14:30 – 15:00	Malaria diaquiz <ul style="list-style-type: none"> • Herhaling van de morfologie malaria	Eric Brienen / Lisette van Lieshout
15:00 – 15:15	Theepauze	
15:15 – 15:45	Inleiding <i>Pneumocystis</i> + <i>Toxoplasma gondii</i>	Eric Brienen
15:45 – 16:45	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • <i>Pneumocystis</i> • <i>Toxoplasma gondii</i>	
16:45 – 17:00	Nabespreking van bevindingen en verloop van de dag	

Vrijdag 13 november: **Filariasis en parasitologische diagnostiek in Nederland**
 Voorstudie: Hoofdstuk 7-11 en 7-12

Practicum in B334, theorie in B122

Dagprogramma

09:00 – 09:30	Inleiding Filariasis	Jaco Verweij
09:30 - 10:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Filaridae 	
10:30 – 10:45	Koffiepauze	
10:45 – 12:30	Practicum <ul style="list-style-type: none"> • Casuïstiek • Preparaten naar keuze • Eindbespreking casuïstiek 	
12:30 – 13:30	Lunchpauze	
13:30 – 15:00	QUIZ Onbekende feces en onbekende malaria :	Lisette van Lieshout en Annelies van Goor
15:00 – 15:30	Organisatie van de parasitologische diagnostiek in Nederland	Lisette van Lieshout
15:30 – 16:45	Evaluatie van de cursus en afsluiting	